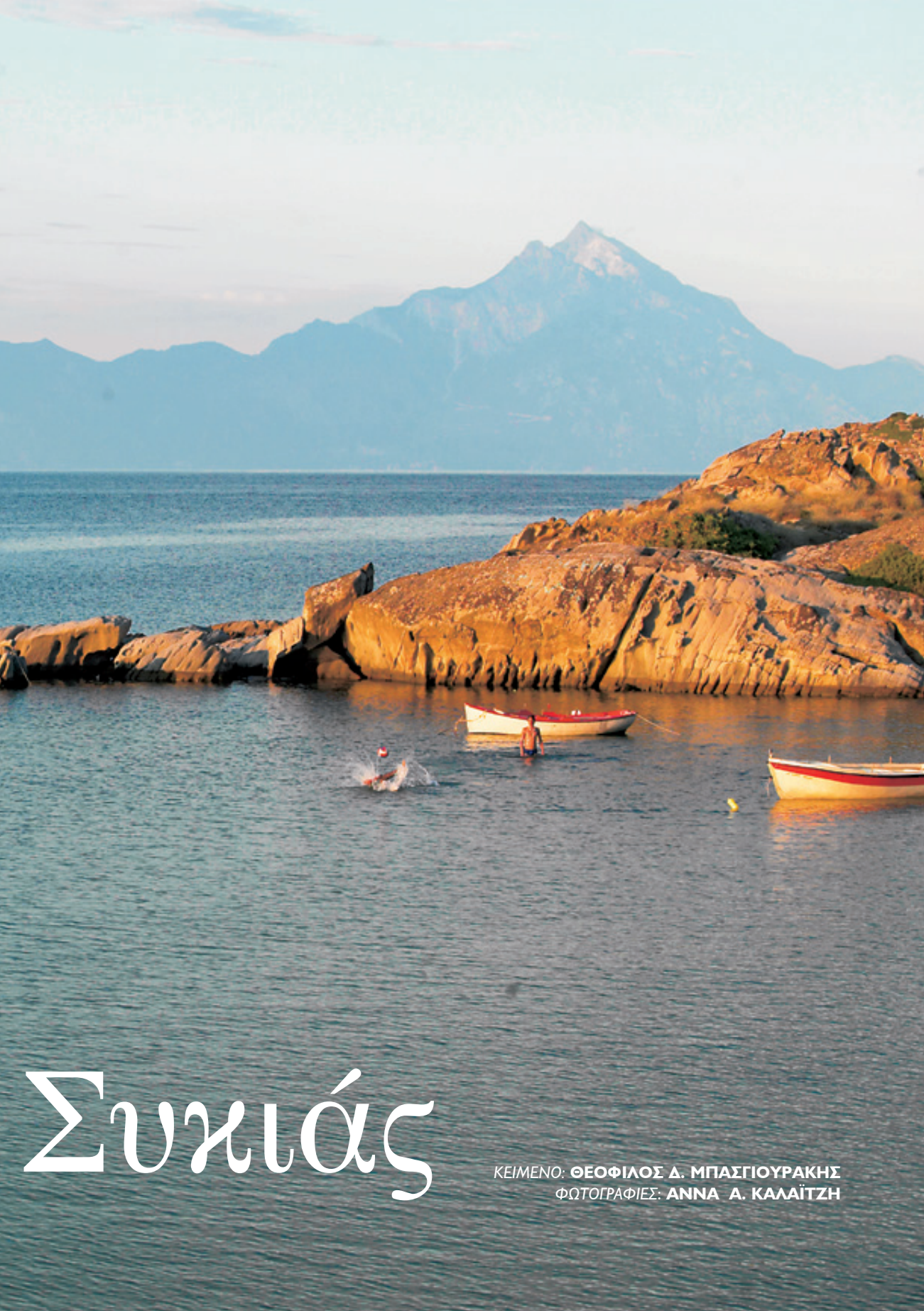

Για την Χερσόνησο της Σιθωνίας
δεν απαιτούνται ιδιαίτερες
συστάσεις. Όσοι την έχουν γνωρίσει
την θεωρούν έναν από τους
συναρπαστικότερους θερινούς - και
όχι μόνον - προορισμούς. Η Σιθωνία
όμως διαθέτει και κάτι ακόμα,
εξαιρετικά σπάνιο στις μέρες μας:
σημεία αθέατα και παρθένα, που
αποτελούν καταφύγιο ελαχίστων
μνημόνων.

ΣΙΘΩΝΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Μαγευτικές παραλίες

Συκιάς

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΘΕΟΦΙΛΟΣ Δ. ΜΠΑΣΓΙΟΥΡΑΚΗΣ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΑΝΝΑ Α. ΚΑΛΛΙΤΖΗ

Την παραλία της Συκιάς - όπως και τόσες άλλες - την γνωρίζαμε εδώ και δεκαετίες. Ποτέ, ωστόσο, δεν μας είχε απασχολήσει, τι κρυβόταν στη συνέχεια της ακτογραμμής της.

Άρκεσε ένα αναγνωριστικό Σαββατοκύριακο. Η απόφαση λήφθηκε με συνοπτικές διαδικασίες. Ένα τμήμα των φετινών μας διακοπών θα ήταν στη Συκιά και, πιο συγκεκριμένα, στις μικρές της παραλίες.

Όρμοι και κολπίσκοι απίστευτης ομορφιάς

Καθώς το περιφερειακό δίκτυο της Σιθωνίας προσεγγίζει (μέσω Μαρμαρά) το νοτιότερο άκρο της παραλίας της Συκιάς, μια πινακίδα στα δεξιά μας δείχνει την κατεύθυνση προς την **Ακτή Λιναράκι** και τις υπόλοιπες ακτές. Αμέσως μετά αρχίζουν τα θαύματα. Σε επαφή σχεδόν με την αχανή παραλία της Συκιάς αποκαλύπτεται η Ακτή Λιναράκι, ένας πανέμορφος κολπίσκος με άνοιγμα που δεν ξεπερνάει τα 100 μέτρα. Η μοναδική τουριστική υποδομή είναι ένα ταβερνάκι και μερικά ενοικιαζόμενα δωμάτια σ' έναν κήπο με γρασίδι, δέντρα και λουλούδια. Εδώ θα είναι το ορμητήριό μας με μόνιμο σύντροφο στα Α-ΒΑ τον μεγαλειώδη ορεινό όγκο του **Άθω**.

Ξανθή αμμουδιά καλύπτει κάθε σημείο της ακτής και του βυθού. Τα νερά είναι τόσο ρηχά και φιλικά που θάλεγε κανείς, πως τα πρώτα 40-50 μέτρα αποτελούν μια πισίνα δημιουργημένη από τη φύση για παιδιά. Μετά τα 80-100 μέτρα παύουν τα πόδια να είναι σ' επαφή με το βυθό. Κολυμπώντας λίγο ακόμη ξεπερνάμε το μικρό ακρωτήριο, που με τους λαξευμένους βράχους του προστατεύει τον κολπίσκο από τα Α και αγναντεύουμε τη χερσόνησο του

Άθω, ως το ακρότατο σημείο της.

Πριν ψηλώσει ο ήλιος στον ορίζοντα είμαστε συνήθως μες τη θάλασσα. Είναι στιγμές μοναξιάς και υπέροχης αγαλλίασης, με μοναδικούς πρωταγωνιστές τα δροσερά και γαλήνια νερά και τα φιλικά νεύματα του ήλιου. Πολύ αργότερα συνηθίζουν οι Έλληνες να κατακλύζουν τις ακτές τότε που "ζεσταίνουν" τα νερά αλλά και οι ακτίνες του ήλιου είναι εχθροκές και επικίνδυνες.

Ένα πρωί δεν είναι ο ήλιος συνεπής στο ραντεβού του. Αρχικά είναι ολότελα κρυμμένος και ύστερα, για ώρα πολλή, μας κρυφοκοιτάζει παιχνιδιάρικα πίσω από μαύρα σύννεφα. Η φύση, ωστόσο, δεν μας αφήνει απογοητευμένους, αντίθετα, μας χαρίζει μερικές όμορφες εικόνες με ένα **ουράνιο τόξο**, που για αρκετά λεπτά διακοσμεί με την πολύχρωμη καμπύλη του τον σκοτεινό θόλο του ουρανού. Με το σβήσιμο της μέρας πίσω από τον ορεινό όγκο του Ίταμου δεν βυθίζεται το Λιναράκι στο σκοτάδι. Ένας προβολέας από το ταβερνάκι αναλαμβάνει με τον τεχνητό του φωτισμό να αναπληρώσει εν μέρει τον φωτισμό της φύσης. Οι δυο μόνιμα αγαπημένες βαρκούλες, ο φωτισμένος βράχος του ακρωτηρίου και οι αντανάκλασεις στα γαλήνια νερά είναι ένα σκηνικό ποιητικό, που θα γοήτευε κάθε σκηνοθέτη.

Από το Λιναράκι ανηφορίζει ο στενός δρόμος και μετά από 500 μέτρα μας οδηγεί στον δεύτερο κολπίσκο, το "**Πηγαδάκι**". Ενδιάμεσα σταματάμε για λίγο και παρατηρούμε τα βράχια της ακτής, σμιλεμένα με την απαράμιλλη μαεστρία της φύσης.

Αμμουδερή και με ίδιες περίπου διαστάσεις με το Λιναράκι, η ακτή Πηγαδάκι είναι πιο κοσμοπολίτικη, αφού η υποδομή της περιλαμβάνει τρεις ταβέρνες, μικρό παντοπωλείο, περίπτερο και μερικά ενοικιαζόμενα δωμάτια. Σε αντίθεση όμως με την προηγούμενη δεν παρέχει αρκετό χώρο για κολύμπι, αφού χρησιμεύει κυρίως ως αλιευτικό καταφύγιο για αρκετά καϊκάκια, ψαρόβαρκες και σκάφη αναψυχής. Η μικρή τιμμεντένια προβλήτα δεν επαρκεί για να δένουν όλα τα σκάφη και μελετάται η επέκτασή της.

Οι τρεις ψαροταβέρνες προσφέρουν κατά

Ένα αχνό ουράνιο τόξο αυλακώνει τον ουρανό στο ξεκίνημα της μέρας

Απόβραδο στο Λιναράκι Τοπίο ονειρικό.

κανόνα φρέσκο ντόπιο ψάρι, ουζομεζέδες και μερικά παραδοσιακά πιάτα της Ελληνικής κουζίνας. Κορυφαία ανάμεσά τους και πασίγνωστη στην ευρύτερη περιοχή είναι τα **"5 βήματα στην άμμο"** του **Ιωακείμ Τέμπλα**. Είν' ένα μεγάλο μπαλκόνι που δεσπόζει μερικά μέτρα πάνω από τη θάλασσα. Ξεχωρίσαμε το μυδοπιλαφο για την αυθεντική του γεύση, το φρέσκο καλαμάρι, τις μακαρονάδες με μύδια, ή ποικιλία θαλασσινών και φυσικά τα ψάρια ημέρας σε μεγάλη ποικιλία και για κάθε βελάντιο. Ψυχή της επιχείρησης είναι ο Μάκης Τέμπλας, αεικίνητος, φιλικότατος με τους πελάτες του και άριστος γνώστης της δουλειάς του. 400 μέτρα μετά το Πηγαδάκι ο δρόμος διχάζεται και το παραθαλάσσιο παρακλάδι του τερματίζει στην τρίτη κατά σειρά μικρή ακτή, το **"Τουρκολίμανο"**. Είν' ένας κολπίσκος εκπληκτικός, με άνοιγμα που μόλις ξεπερνάει τα 100 μέτρα. Τα νερά είναι πρασινογάλαζα και διάφανα, πιο βαθιά από το Λιναράκι και κατά συνέπεια πιο δροσερά. Για τους λάτρεις της θάλασσας το κολύμπι εδώ είναι αληθινή απόλαυση. Η μοναδική υποδομή είναι δυο ταβερνούλες, το **"ΚΟΡΑΛΙ"** και η **"ΧΑΒΑΗ"**, η μια

Ακτή "Πηγαδάκι", με το μικρό αλιευτικό καταφύγιο.
Ακτή "Τουρκολίμανο". (δεξιά)

δίπλα στην άλλη μερικά μέτρα απ' το νερό, που προσφέρουν στους πελάτες τους δωρεάν ψάθινες ομπρέλλες και ξαπλώστρες στην υπέροχη αμμουδιά.

Πρωταγωνιστές της κουζίνας είναι κι εδώ το ντόπιο φρέσκο ψάρι και τα διάφορα μεζεδάκια. Στο **"ΚΟΡΑΛΙ"**, του **Θοδωρή** και της **Βάσως**, απολαμβάνουμε "κολιό γούνα" στα κάρβουνα, μύδια με το κέλυφος και νοστιμώτατα σουτζουκάκια. Ο πεθερός του Θοδωρή, ο **καπετάν-Άγγελος**, μας κρατάει συντροφιά με τις ψαράδικες ιστορίες του, τότε που οι συναγριδες, τα φαγκριά και οι ροφοί αφθονούσαν στους ψαρότοπους της Χαλκιδικής και του Αγίου Όρους.

Πριν από την διακλάδωση και τον τερματισμό του στο Τουρκολίμανο, ο δρόμος συνεχίζει δεξιά λίγο ανηφορικά, ως βατός χωματόδρομος προς την μεγάλη και πασίγνωστη ακτή **Κριαρίτσι**. Στη διαδρομή αγναντεύουμε συνεχώς τον επιβλητικό όγκο του Άθω και κάτω

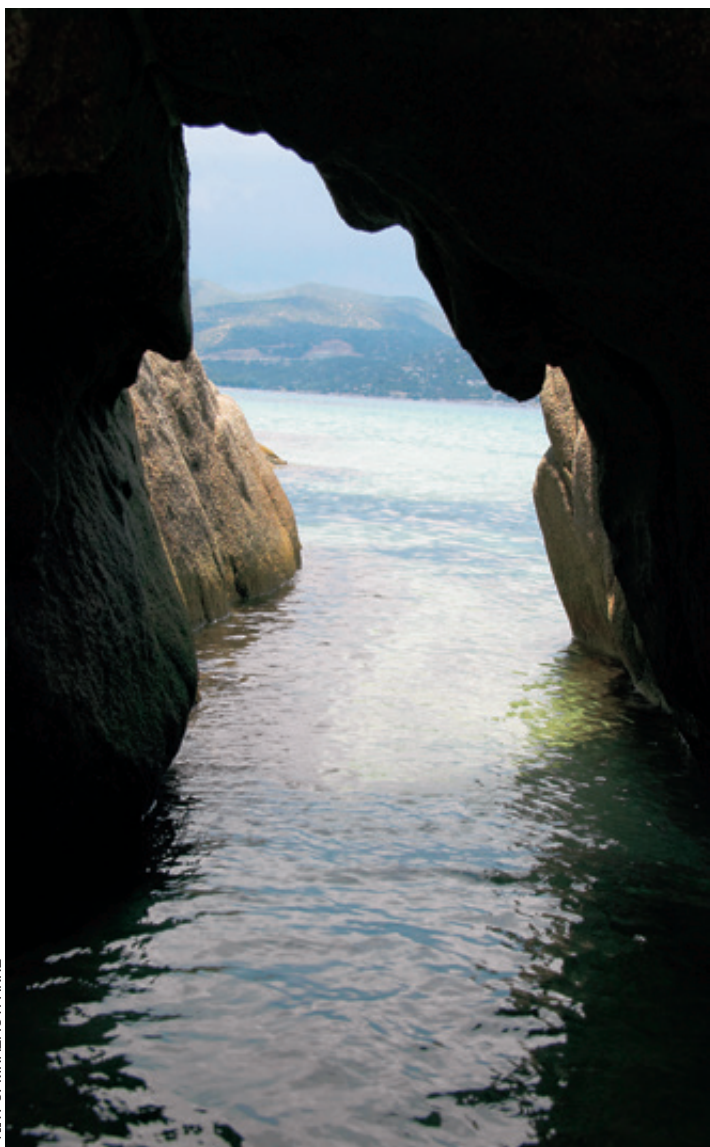

Η παρουσία του Άθω είναι καταλυτική στην
περιοχή από το ξεκίνημα της μέρας.

Μικρή σπηλιά στην ακτή της Κληματαριάς

από την απότομη πλαγιά μια **λιλιπούτεια ακτή**, με πρόσβαση μόνον από θάλασσα ή με κατηφορικό ανεπαίσθητο μονοπάτι. Ενάμισι χιλιόμετρο μετά την διακλάδωση του Τουρκολίμανου κατηφορίζουμε προς την τελευταία μικρή ακτή του κόλπου της Συκιάς, την "**Κληματαριά**", με ταβέρνες, καφέ και αρκετό συνωστισμό.

Είναι λίγο μεγαλύτερη από τις προηγούμενες ακτές, ενώ βαθαίνει προοδευτικά ως τα 50 περίπου μέτρα από την ακροθαλασσιά. Η

ποιότητα της άμμου στην ακτή και στο βυθό είναι εκπληκτική, τα νερά είναι πρασινωπά ή ανοιχτογάλαζα και διάφανα σαν κρύσταλλο. Είναι αληθινό προνόμιο να κολυμπάμε σε τόσο καθαρά και γαλήνια νερά. Αναμφίβολα η Κληματαριά είναι συγκριτικά η ωραιότερη ακτή της περιοχής και μια από τις κορυφαίες της Σιθωνίας. Αν μάλιστα έχει κανείς τη δυνατότητα να την γνωρίσει τον Σεπτέμβριο, θα την εκτιμήσει περισσότερο.

Κριαρίτσι, παραλίες και ενδοχώρα

Μετά την Κληματαριά ο χωματόδρομος περνάει κάτω από τεράστια τοιμεντένια γέφυρα και αντικρύζουμε την ενδοχώρα της παραλίας "Κριαρίτσι". Όλη η αχανής αυτή περιοχή, έκτασης 13,000 στρεμμάτων αυλακώνεται με ασφαλτόδρομους, τοιμεντόδρομους και μεγάλες γέφυρες. Πρόκειται για τον υπό ανέγερση οικισμό του Αγ. Παύλου, σε έκταση που αγοράστηκε από την ομώνυμη μονή του Αγ. Όρους από μια κοινοπραξία

συλλόγων υπαλλήλων για την ανέγερση 3,000 περίπου παραθεριστικών κατοικιών. Το έργο είναι τεράστιο και οπωσδήποτε υπερβολικό για τα δεδομένα της περιοχής. Περιπλανιόμαστε για ώρα πολλή σ' αυτόν τον απίθανο λαβύρινθο, όπου είναι ευκολότερο να χαθεί κανείς παρά να βρει το δρόμο του.

Το άλλο πρωί μας υποδεικνύει ο καπετάνιος στην κορυφή ενός λοφίσκου ένα ημικυκλικό αρχαίο κτίσμα με καμπύλους **λαξευτούς**

ΦΩΤ. Θ. ΜΠΑΣΤΟΥΡΑΚΗΣ

Ακτή Κληματαριάς
Η διαφάνεια των νερών στο αποκορύφωμά της

μεγάλιθους έξοχης κατασκευής. Στην αντικρινή πλευρά του δρόμου σώζονται ερείπια αρχαίας κατοίκησης. Με Ν. κατεύθυνση διασχίζουμε τους ασφαλτόδρομους, περνάμε πάνω από δυο γέφυρες και μετά από πέντε χλμ. περίπου, καταλήγουμε στο νοτιότερο ά-κρο αυτής της περιοχής. Ο στενός τοιμεντό-

σορόκου, σε μύριες φόρμες, σχήματα, καμπύλες και γωνίες, ένα απέραντο μουσείο υπαίθριας γλυπτικής της φύσης. Κανενός γλύπτη η φαντασία δεν θα μπορούσε να συλλάβει μια τέτοια απαράμιλλη σύνθεση στο βράχο.

Περιπλανιόμαστε ώρα πολλή σε λείες επιφρά-

Αρχαίο κτίσμα με λαξευτούς κυκλικούς λίθους στην ενδοχώρα της ακτής "Κριαρίτσι". Οικισμός του Αγ. Παύλου στην πρωτόγονη μορφή του Ποιος ξέρει πώς θα είναι μετά από μερικά χρόνια (Επάνω δεξιά)
Ακτή Κριαρίτσι. Καταπληκτική αμμουδιά αλλά πολύ συνωστισμένη το καλοκαίρι (Κάτω δεξιά)

δρομος καταλήγει πάνω από έναν βραχύ-σπαρτο κόλπο με την παράξενη τοπική ονομασία "**Κορίτσια**". Κατηφορίζουμε με τα πόδια και σε 3 λεπτά βρισκόμαστε σ' ένα περιβάλλον τελείως διαφορετικό απ' αυτά που έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε ως τώρα στη Συκιά. Εδώ δεν υπάρχουν φιλικόι αμμουδεροί κολπίσκοι. Όλο το ανάπτυγμα της ακτής, σε μήκος πολλών εκατοντάδων μέτρων, αποτελείται από ένα γιγαντιαίο βραχώδες σύμπλεγμα, κατακερματισμένο από την προαιώνια διάβρωση των κυμάτων του

νείες, σε προεξοχές και εσοχές, στον αμμουδερό μυχό του κόλπου πλάτους τεσσάρων μόλις μέτρων, προσπαθούμε να δώσουμε όνομα και ταυτότητα στα διάφορα σχήματα των βράχων. Τόση ώρα απόλυτη ερημιά. Καμιά ανθρώπινη παρουσία κανέναν θόρυβος, εκτός από το απαλό συναπάντημα των κυμάτων με τους βράχους.

Επιστρέφουμε στο **Κριαρίτσι** και ατενίζουμε την μεγαλειώδη ακτή από ψηλά. Κόλπος εκπληκτικός, πολύ καμπύλος, με συνολικό άνοιγμα τουλάχιστον 1,5 χλμ. και με τον όγκο

Εικόνες και στιγμές από την απρόσμενη και εκπληκτικού

φυσικού κάλλους βραχώδη ακτή "Κορίτσια".

του Άθω να δεσπόζει καταλυτικά στον Α ορίζοντα. Στην είσοδο του κόλπου οι βραχονησίδες και οι ξέρες της **Πρασσούς**. Από τις τρεις διαδοχικές αμμουδιές του κόλπου η μεγαλύτερη έχει άνοιγμα 800 περίπου μέτρων, με μεγάλη κλίση προς τη θάλασσα, χοντρή άμμο και βαθιά νερά. Η θέα από ψηλά είναι μαγευτική, όταν βρισκόμαστε όμως στο χώρο

της ακτής νιώθουμε εγκλωβισμένοι ανάμεσα στα κάμπιγκ, στην κομμοσுρροή και στα αναρίθμητα αυτοκίνητα και τροχόσπιτα. Η κατάσταση είναι πιο ανθρώπινη στις δυο επόμενες μικρότερες αμμουδιές, που κι αυτές όμως είναι κατάσπαρτες από αντίσκηνα. Υπέροχο το Κριαρίτσι αλλά όχι για τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο.

Το τελείωμα του κόλπου,
ο στενός μυχός που
μοιάζει με πισίνα

Με μήκος 1,5 περίπου χλμ. η μεγάλη παραλία της Συκιάς δεν κινδυνεύει με συνωστισμό, ακόμη και στους μήνες αιχμής. Η τουριστική της υποδομή είναι σημαντική και περιλαμβάνει ένα κάμπινγκ, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τέσσερις ταβέρνες, ένα μπαρ, καθώς και τρία ιδιωτικά κάμπινγκ για τροχόσπιτα. Υπάρχουν ακόμη παραθεριστικές κατοικίες με περιποιημένους κήπους και λουλούδια, ενώ χαρακτηριστικά μνημεία της περιοχής από τα μέσα του 18ου αιώνα είναι δυο ανεμόμυλοι δίπλα στο δρόμο με τοιχοποιία σε άριστη κατάσταση.

Σε συνέχεια της Συκιάς εκτείνεται η ακτή "**Τριάβας**", με άνοιγμα 400 περίπου μέτρων και μεγάλο κάμπινγκ κάτω από δέντρα. Αρκετές ψαρόβαρκες και μικρά σκάφη αναψυχής λικνίζονται αραγμένα αρόδο. Για λίγο η ακτογραμμή σχηματίζει μικρούς γραφικούς ορμίσκους, βραχώδεις ή αμμώδεις, που έχουν κα-ταληφθεί από μεμονωμένα αντίσκηνα κά-ποιων μοναχικών και ανένταχτων παραθεριστών. Ακολουθεί η μήκους μισού περίπου χλμ. αμμώδης ακτή "**Βαλτή**" με το ομώνυμο μικρό κάμπινγκ. Αμέσως μετά το παραθαλάσσιο οδικό δίκτυο τερματίζει. Αρχίζει ένας βατός χωματόδρομος προς το εσωτερικό, ανάμεσα από πουρνάρια και ανθισμένες λυγαριές. Τρυγόνια και τσαλαπετεινοί σηκώνονται μπροστά μας. 800 μέτρα μετά ο δρόμος διχάζεται. Στρίβουμε αρχικά στο δεξιό του παρακλάδι, που ο χάρτης το δείχνει να καταλήγει σε ακτή.

Μετά από 700 μ. βρισκόμαστε μπροστά σε μια αθέατη αμμουδιά με άνοιγμα 100 περίπου μέτρων, στον μυχό ενός μακρόστενου κολπίσκου με βραχώδη ακτογραμμή. Τόπος μοναχικός, έξω από τις οδικές αρτηρίες. Μερικά δέντρα δυο-τρεις παραθεριστικές κατοικίες και στην αμμουδιά διάσπαρτα 8 μικρά αντίσκηνα. Καμιά κίνηση, κανένας θόρυβος, οι κατασηνωτές κοιμούνται, αν κι έχει ψηλώσει ο ήλιος πάνω από τη θάλασσα. Τους αφήνουμε στην ηρεμία τους, επιστρέφουμε στη διακλάδωση και μετά από 700 μέτρα φτάνουμε στην άσφαλτο.

Μια περιήγηση στις Β. ακτές του
κόλπου της Συκιάς.

Ήλιος, ζέστη, συσσώρευση υδρατμών και μπουρίνι φοβερό στα μέσα του Ιουλίου. Ένα μεγαλειώδες ξέσπασμα της φύσης. Το επόμενο πρωί όλα είναι ήρεμα.

Ακτή Συκιάς, Αμμουδερή και απέραντη

Συκιά. Εξερευνώντας την ενδοχώρα

Δύο βιβλία, η "**ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ**" του αρχαιολόγου **Ιωακείμ Παπάγγελου** και η "**ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ**" από ομάδα αρχαιολόγων, μας παρακίνησαν να εξερευνήσουμε μερικές πτυχές του παρελθόντος της Συκιάς. Εγκαταλείπουμε λοιπόν για λίγο τις παραλίες και στρεφόμεθα προς την ενδοχώρα. Ο οικισμός είναι έδρα του **Δήμου Τορώνης** με ζωηρή κίνηση και μεγάλο πληθυσμό. Είναι από τα παλιά χωριά της Χαλκιδικής, αφού αναφέρεται σε αγιορείτικα έγγραφα του 14ου αιώνα με το όνομα "**Δογγός**", που διατηρήθηκε και σήμερα για όλη τη χερσόνησο της Σιθωνίας. Η μετονομασία σε "Συκιά" έγινε πιθανότατα κατά τον 14ο αιώνα, αφού ήδη από την εποχή εκείνη αναφέρεται μεγάλη και χαρακτηριστική συκιά έξω απ' το χωριό. Στα βυζαντινά χρόνια η περιοχή ανήκε στο Άγιον Όρος και κυρίως στη μονή της Μεγίστης Λαύρας. Οι Συκιώτες είχαν μια έφεση προς

τις πολεμικές ασχολίες και παράδοση στη θάλασσα αλλά και στην πειρατεία. Το 1821 ήταν από τους βασικούς συντελεστές της επανάστασης στη Χαλκιδική, ενώ ο κύριος μαχητικός πυρήνας του σώματος που κινήθηκε προς τη Θεσσαλονίκη με τον καπετάν Χάψα, ήταν από τη Συκιά.

Έχει ενδιαφέρον η περιήγηση στο σημερινό χωριό, αφού στον παλιό οικισμό της Συκιάς διατηρούνται αρκετά αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά του 19ου αιώνα σε κατοικίες αλλά και στο παλιό Σχολείο, κτίσμα του 1870. Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζει ο ενοριακός ναός του Αγ. Αθανασίου, που χτίστηκε το 1819, καθώς και το νεότερο Σχολείο, οικοδόμημα επιβλητικό, χτισμένο με γρανίτη γύρω στα 1920.

Αυτά βέβαια είναι πράγματα που μπορεί εύκολα να δει κανείς. Εμάς ωστόσο μας προσελκύουν αυτά, που δεν είναι ευρύτερα γνωστά. Εστιάζουμε λοιπόν την προσοχή μας στην ανακάλυψη των ερειπίων ενός παμπάλαιου ναού, πιθανώς βυζαντινού, στην περιοχή της **Επισκοπής**, τον οποίον αναφέρει στο βιβλίο

του ο Παπάγγελος. Παίρνουμε κάποιες πρώτες πληροφορίες απ' το χωριό, κινούμαστε στη σωστή κατεύθυνση προς τα Ν αλλά, δυο περίπου χιλιόμετρα μετά, χανόμαστε στο λαβύρινθο των αγροτικών δρόμων και στις επίπεδες καλλιεργημένες εκτάσεις της Συκιάς. Ένας Συκιώτης, που καλλιεργεί το αμπελάκι του στην περιοχή, δεν έχει ιδέα γι' αυτό που τον ρωτάμε. Τελικά την πληροφορία μας δίνει ένα ηλικιωμένο ζευγάρι, που κάθεται στην αυλή ενός αγροτόσπιτου.

Τα υπολείμματα του ναού βρίσκονται, αθέατα σχεδόν, στο χώρο ενός αγροκτήματος με αγελάδες, αποθήκες ζωοτροφών και θερμοκήπια. Οι χοντροί τοίχοι, πάχους 60 περίπου εκατοστών, είναι κατασκευασμένοι από συνδυασμό αργών και πελεκητών λίθων και σώζονται σε ύψος, που μόλις ξεπερνάει το 1 μέτρο. Στο Α τμήμα, όπου είναι η κόγχη του Ιερού, ένα τμήμα της τείχισης σώζεται σε ύψος 2περίπου μέτρων. (Όποιος ενδιαφέρεται να εντοπίσει τα υπολείμματα του παμπάλιου αυτού μνημείου, πρέπει να ακολουθήσει το παρακάτω δρομολόγιο: με αφετηρία την πλατεία, διασχίζουμε τη Συκιά με Ν κατεύ-

θυνση. Στα 700 μ. στρίβουμε αριστερά, στα 800 μ. αρχίζει πολύ καλός αγροτικός δρόμος, στο 1,6 χλμ. στρίβουμε αριστερά ανάμεσα σε δυο εικονοστάσια, στα 2,1 χλμ. συναντάμε τρίστυλο και στρίβουμε δεξιά, στα 2,2 χλμ. στρίβουμε λοξώς αριστερά και στα 2,3 χλμ. βρισκόμαστε ακριβώς απέναντι από το αγρόκτημα, όπου σε απόσταση 100 μ. από το δρόμο και με κατεύθυνση Α-ΒΑ βρίσκονται τα ερείπια του ναού).

Μια άλλη πρόκληση για μας είναι να ανακαλύψουμε τα υπολείμματα των ευρημάτων από την πρόσφατη ανασκαφή της Εποχής Σιδήρου (1050-670 π.Χ) στον λόφο "Κούκος", που δεσπόζει Δ και απότομα πάνω απ' το χωριό. Διασχίζουμε τη Συκιά με κατεύθυνση Δ και μετά τα τελευταία σπίτια ακολουθούμε χωματόδρομο, παράλληλα με μια ωραιότατη ρεματιά, κατάφυτη με ανθισμένες λυγαριές πικροδάφνες και μικρά πλατάνια. Ο δρόμος τερματίζει σε μαντρί, ο τραχύτατος λόφος του Κούκου ορθώνεται στα Β πάνω απ' τα κεφάλια μας, μονοπάτι όμως δεν διακρίνεται πουθενά. Ο γενειοφόρος κτηνοτρόφος της στάνης προθυμοποιείται να μας υποδείξει μια

Στα ερείπια του βυζαντινού - πιθανότατα - ναού της Επισκοπής.

ΦΩΤ. Θ. ΜΠΑΣΙΟΥΡΑΚΗΣ

Θεματική κάτοψη της Συκιάς από την κορυφή του Κούκου.

πρόσβαση προς την κορυφή, μερικές εκατοντάδες μέτρα πριν από τη στάνη.

-Μη φανταστείτε όμως, ότι θα βρείτε μονοπάτι, μας τονίζει με έμφαση. Είναι δύσκολα ανάμεσα στα πουρνάρια. Αν παρ' όλ' αυτά, ξέρετε από βουνό, θα βγείτε στην κορυφή.

Στο πρώτο τέταρτο της ώρας ακολουθούμε πιστά τις οδηγίες του στο δύσβατο έδαφος. Κάποια όμως στιγμή, αντί να λοξεύσουμε αριστερά στην κοίτη ρεματιάς, συνεχίζουμε κατακόρυφα. Τα σφάλματα πληρώνονται. Για 25' ταλαιπωρούμαστε αφάνταστα ανάμεσα σε βράχους και πουρνάρια και εισπράττουμε πάμπολλες γρατζουνιές. Τελικά, 45' μετά την αναχώρησή μας, φτάνουμε στο οροπέδιο του Κούκου, σε υψόμετρο 160 μέτρων, περνώντας μπροστά από αιωνόβια ελαιόδεντρα με ημι-κυκλικές ξερολιθιές. Ο τόπος γύρω ευωδιάζει από τη ρίγανη. Ψάχνοντας στο οροπέδιο ανακαλύπτουμε υπολείμματα χαμηλής τείχισης στο ΒΑ του τμήμα, ενώ εμφανέστερη τείχιση και υπολείμματα κατοικιών συναντάμε στο Δ τμήμα του οροπεδίου. Σύμφωνα με την αρχαιολόγο **Μ. Παππά**, οι ανασκαφές ξεκίνησαν το 1989, σε μια συνεργασία της ΙΣΤ' Εφορείας και του Αυστρα-

λιανού Πανεπιστημίου της Τασμανίας, υπό την διεύθυνση της **Jil Carington** και της **Ιουλίας Βοκοτοπούλου**. Έχουν έρθει στο φως σημαντικά κτίρια με ευρήματα από την καθημερινή ζωή του οικισμού, που χρονολογούνται από τον 10ο έως τον 8ο αι. π.Χ. Τότε θεμελιώθηκε και το τείχος, που έχει πλάτος 1,50 και σωζόμενο ύψος 80 εκατοστά. Το 1992 βρέθηκε ένα καλούπι για λιώσιμο μετάλλου, άμεση απόδειξη της επιτόπιας μεταλλουργικής δραστηριότητας. Στο νεκροταφείο επίσης του Κούκου έχουν ανασκαφεί περίπου 100 τάφοι και έχουν ευρεθεί πιθάρια ή τεφροδόχα αγγεία και κτερίσματα. Καθισμένοι στην βραχώδη κορυφή, αγναντεύουμε το υπερθέαμα προς τα Α, με την εκπληκτική κάτοψη της Συκιάς, τον κόλπο της και τον όγκο του Άθω στο βάθος του ορίζοντα. Πριν ξεκινήσουμε την επιστροφή, ανακαλύπτουμε τυχαία στα Β-ΒΑ του λόφου ένα στενό αλλά ευδιάκριτο μονοπάτι μέσα στα πουρνάρια. Σ' ένα 5λεπτο φτάνουμε σε μια κακοτράχαλη χάραξη δρόμου στο πλάι του βουνού. Μας φαίνεται λεωφόρος. Ακολουθούμε τη ράχη του υψώματος και σ' ένα 25λεπτο, φτάνουμε στα πρώτα σπίτια του χωριού.

Μια σύντομη περιήγηση στον Ίταμο.

Το καλοκαίρι του 1999 (τεύχος 13) στα πλαίσια τότε του άρθρου για τον "Παρθενώνα" του Μαρμαρά, είχαμε διασχίσει πολλές από τις πανέμορφες διαδρομές του Ίταμου, του κύριου ορεινού όγκου της Σιθωνίας, παρουσιάζοντας ένα μοναδικό στην Ελλάδα μνημείο της φύσης, το εκπληκτικό δέντρο του Ίταμου, με πιθανολογούμενη ηλικία 1500-2000 ετών!

Δεν μπορούμε ν' αποφύγουμε τον πειρασμό για μια αναμνηστική επίσκεψη. Με αφετηρία το γεφυράκι στην Α είσοδο της Συναίας, ξεκινάμε το οδοιπορικό μας (δρόμος σε ορισμένα σημεία δύσκολος για συμβατικά αυτοκίνητα). Σε λίγα λεπτά αντικρύζουμε στα Δ μια θαυμάσια άποψη του οικισμού, περικλειστού από λόφους και βουνά. Στα 5,0 χλμ. φτάνουμε σε τρίστρατο. Αριστερά ο δρόμος τερματίζει μετά από μερικές εκατοντάδες μέτρα σε μαν-τρι. Δοκιμάζουμε προς τα δεξιά. Μετά από λίγο ο δρόμος γίνεται ανυπόφορα δύσβατος. Με αργή τετρακίνηση φτάνουμε τελικά μετά από 1,9 χλμ. σε κορυφή λόφου, που από υψόμ. 600 μ., δεσπόζει σ' όλο τον ορίζοντα. Σ' αυτή τη στρα-

τηγική θέση είναι στημένο μικρό ξύλινο πυροφυλάκιο. Επιστρέφουμε στο τρίστρατο και συνεχίζουμε ευθεία. Ο όγκος του Ίταμου (γνωστότερος με την ντόπια ονομασία "Δραγουδέλης") απλώνεται μπροστά μας με πολυποικίλο ανάγλυφο, κατάφυτος από πουρνάρια, ρείκια και κουμαριές, ενώ στις ρεματιές φυτρώνουν πικροδάφνες και πλατάνια.

Στα 7,4 χλμ. συναντάμε διασταύρωση και ακολουθούμε την πινακίδα δεξιά προς "Μανωλακούδι - Ίταμο". Ακολουθεί ένα εκτεταμένο βοσκοτόπι. Ψηλά πετάει σε κύκλους ένα γεράκι, χαμηλά κίτσες και τρυγόνια. Στα 9,5 χλμ. φτάνουμε σε ξύλινο κιόσκι, με θέα εξαιρετική προς την παραλία της Σάρτης και τον Άθω. Ολόγυρα ορθώνονται μερικά υπεραιωνόβια μαυρόπευκα.

Στα 9,8 χλμ. νέα διασταύρωση. Δεξιά ο δρόμος κατηφορίζει προς Σάρτη. Συνεχίζουμε ευθεία ανηφορικά. Στα 11,6 χλμ. φτάνουμε σε οροπέδιο στην Δασική θέση "Μανωλακούδι". Περιβαλλόμαστε ήδη από πανέμορφα πευκοδάση. Αρχίζουν οι εμφανίσεις πελώριων θεαματικών βράχων, τόσο χαρακτηριστικών στην περιοχή. Στα 14,6 χλμ. μια πινακίδα δείχνει αριστερά προς την τοποθεσία "ΠΕΤΡΑΡΑ" και, μετά από 100 μέτρα, βρισκόμαστε στο

Ο περίφημος Ίταμος στον Δραγουδέλη. Τα ξερά κλαδιά δεν υπήρχαν πριν μερικά χρόνια

ΦΩΤ. Θ. ΜΠΑΣΙΓΟΥΡΑΚΗΣ

μικρό ξέφωτο του δάσους, με το τόσο γνωστό βραχώδες σύμπλεγμα. Εδώ, σε υψόμετρο 660 μέτρων ορθώνεται ο γέρο-Ίταμος, ο "Μαθου-σάλας" του Δραγουδέλη, από τα σπανιότερα μνημεία της φύσης στην Ελλάδα.

Κάποια πράγματα έχουν αλλάξει τα τελευταία 6 χρόνια. Γύρω από τον κορμό του υπάρχει τώρα ένα πέτρινο τοιχάκι με ξύλινα καγκελάκια. Δυστυχώς κανένας αρμόδιος φορέας δεν ενδιαφέρθηκε να τοποθετήσει μια πινακίδα, ενημερωτική της σπουδαιότητας του δέντρου. Επίσης υπάρχουν μερικά ξερά κλαδιά. Εύχομαι την επόμενη φορά να μην είναι περισσότερα. Επιστρέφουμε από την κατηγορική διαδρομή της Σάρτης, χαραγμένη κυκλικά στο στόμιο μιας τεράστιας χαράδρας. Εδώ μαζεύουμε εξαιρετικής ποιότητας ρίγανη και συναντάμε πηγούλα με αδύνατη ροή θαυμάσιου νερού. Καθώς το οδόμετρο δείχνει 14 χλμ. από το δέντρο του ίταμου, φτάνουμε στην άσφαλτο στο ύψος της Σάρτης, ολοκληρώνοντας μια ορεινή κυκλική διαδρομή μεγάλου ενδιαφέροντος, μήκους 29 χιλιομέτρων με αφετηρία τη Συκιά.

φιάς και πάμπολλες ακτές για κάθε κατηγορία επισκέπτη, φυσικό και ορεινό περιβάλλον υπέροχο με απόκρυφες γωνιές και ιδιαιτερότητες. Ένας τόπος, που χωρίς δυσκολία τον ερωτεύεται κανείς και επιθυμεί να επιστρέφει ξανά και ξανά.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΔΗΜΟΣ ΤΟΡΩΝΗΣ Τηλ. 23750 41317

ΕΝΟΙΚ. ΔΩΜΑΤΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΥΚΙΑΣ*

- ♦Κληματαίδα Μαρία Τηλ. 23750 41718
- ♦Σάββας Δημήτριος Τηλ. 23750 41689
- ♦Αλεξίου-Καίσαρου Ελένη Τηλ. 23750 41321
- ♦Μελίσση Σοφία Τηλ. 23750 41654
- ♦Γκιβιζίνης Νικόλαος Τηλ. 23750 41116
- ♦Μπότος Γεώργιος Τηλ. 6938 607691
- ♦Παπακωνσταντίνου Μαρία Τηλ. 23750 41816
- ♦Αθανασάκη Μαργαρίτα Τηλ. 23750 41627
- ♦Αθανασάκης Αθανάσιος Τηλ. 23750 41006
- ♦Παπαχρήστος Γεώργιος Τηλ. 23750 41373
- ♦Μαρία Βαφείδου Τηλ. 23750 41519 22234

Επίλογος

Παρατηρώ στο χάρτη πόσο ελάχιστο τμήμα αντιπροσωπεύει η περιοχή της Συκιάς στην συνολική έκταση της Χερσονήσου της Σιθωνίας. Μια τόσο μικρή γεωγραφική ενότητα με τόσο πολλά ενδιαφέροντα. Απίστευτης ομο-

* Πηγή Πληροφοριών : Δήμος Τορώνης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Ι. Α. Παπάγγελου, "ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ", "ΜΑΛΛΙΑΡΗΣ - ΠΑΙΔΕΙΑ", Δ'. εκδ. 1989 - 90
-Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, εκδ. ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ 1998

Τμήμα από τον χάρτη ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ 1 : 125 000 των Road Editions

LACARA
CLUB

CAMPING · BUNGALOWS

Οξέχαστες διακοπές στη Σιθωνία Χαλκιδικής

Απευθυνόμαστε σε σας που η θερινή σας κατοικία είναι μεταφερόμενη (τροχόσπιτο ή σκηνή). Ξέρουμε ότι είσατε πρώτα από όλα φυσιολάτρες, χωρίς όμως να περιφρονείτε και την άνεση. Στο θέρετρο Lacara camping θα ζήσετε τις πιο αξέχαστες στιγμές κοντά στη φύση, απολαμβάνοντας τον ήλιο, τα καθαρά νερά στις χρυσές αμμουδιές, μέσα στο πυκνό πράσινο της Σιθωνίας στη Χαλκιδική. Για περισσότερη ξεγνοιασιά και άνεση πάρτε τη βαλίτσα σας μόνο και ελάτε να μείνετε στα γοητευτικά συγκροτήματα επιπλωμένων καλαμοκαλύβων ή τα πλήρως εξοπλισμένα bungalows (ξύλινα στίπια). Από το Lacara camping μπορείτε οργανωμένα να επισκεφθείτε το Άγιον όρος, το σπήλαιο Πετραλώνων, την αρχαία Όλυθο και να περιπλανηθείτε στους υδροβιότοπους, τις πηγές και ρεματιές της παρθένας φύσης στα ιδιόκτητα δάση μας πάνω από το camping. Σας περιμένουμε λοιπόν στο θέρετρο Lacara camping για τις φετινές σας διακοπές.

Για κρατήσεις απευθυνθείτε :

LACARA CAMPING

Ακτή Κουτλουμουσί
Σιθωνία, Χαλκιδική
63088 ΝΙΚΗΤΗ

Τηλ. 23750 91444

Τηλ & Φαξ : 23750 91456

URL : www.lacara-camp.gr

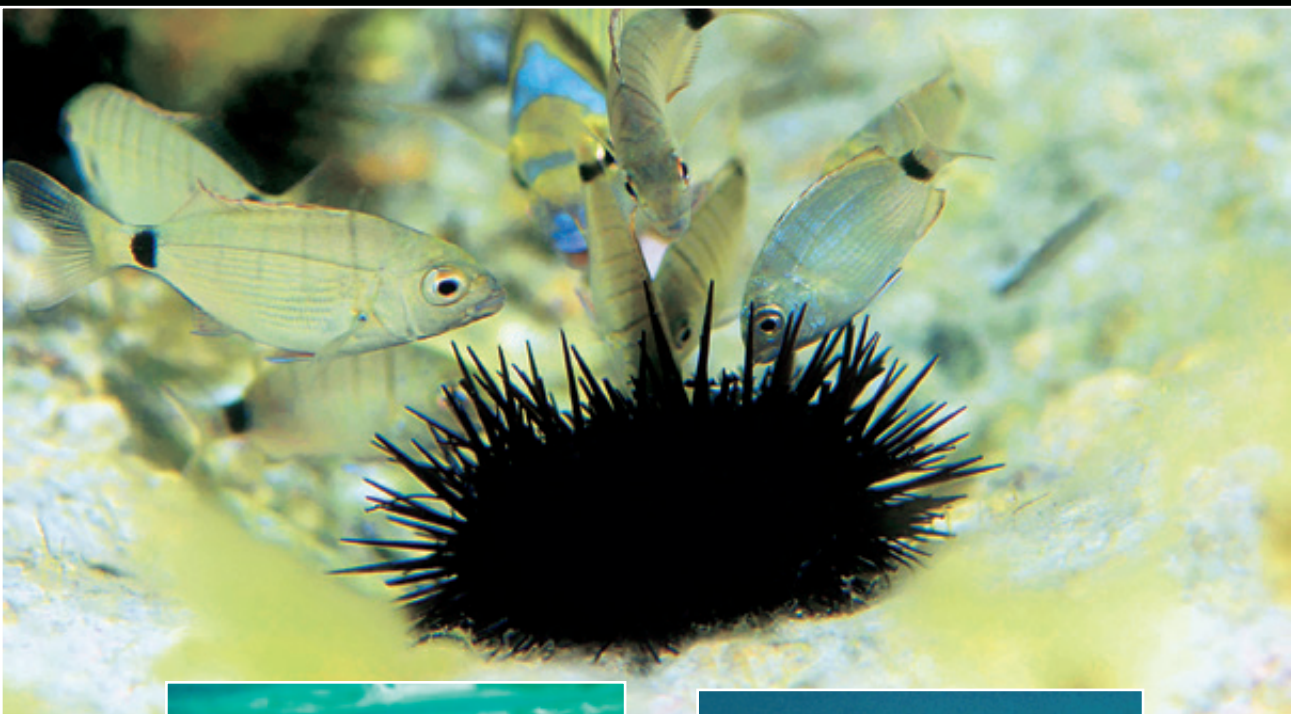
e-mail : info@lacara-camp.gr

ΣΤΟΝ ΠΟΛΥΧΡΩΜΟ ΒΥΘΟ ΤΗΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ

Ο Ανέστης Ρέκκας βγάζει από το σάκο τη φωτογραφική του μηχανή και με μεγάλη υπομονή προσαρμόζει γύρω της τον ειδικό εξοπλισμό που την μετατρέπει σε υποβρύχια. Φίλος και συνεργάτης φωτογράφος από παλιά ανακάλυψε πρόσφατα τον κόσμο του βυθού. Φοράει μάσκα, βατραχοπέδιλα και χάνεται στα νερά της Σιθωνίας. Ώρες μετά, αναδύεται, φέρνοντας μαζί του τις εικόνες ενός κόσμου αθέατου, ζωντανού και μαγικού. Ας απολαύσουμε ένα μικρό του τμήμα.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΑΝΕΣΤΗΣ ΡΕΚΚΑΣ

